

KULTTUURILAUTAKUNTA

KULTTUURIN TULOSYKSIKKÖ

Kulttuurin tulosityksikkö vastaa kaupungin kulttuuritarjonnasta ja kulttuurisesta profiilista sekä tulosityksikön vastuulla olevien vapaa-ajan palveluiden tuottamisesta. Kulttuurin tulosityksikön ja sen palvelualueiden tehtävänä on vahvistaa myönteistä kaupunkikuvaa ja ohjata kulttuurin hankkeita ja tapahtumia. Lisäksi tulosityksikön tehtäviin kuuluu alueellisten kulttuuripalveluiden ja vapaa-ajan palveluiden koordinointi sekä kuntalaisten tiedonhankinnan, itsensä kehittämisen ja harrastustoiminnan mahdollistaminen.

Tulosityksikköön kuuluu viisi palvelualueita, jotka ovat kaupunginkirjasto, kaupunginmuseo, kaupunginorkesteri, tapahtuma- ja kulttuuripalvelut ja kulttuurin yhteyspalvelut. Lisäksi tulosityksikkö koordinoi yhteistä viestintää ja tiedotusta, vastaa strategia- ja arviointityöstä sekä valmistelee kulttuurilautakunnan alaiset avustukset sekä yhteistyöperiaatteet kumppaneiden kanssa.

Palvelualueista kaupunginmuseo, kaupunginorkesteri ja tapahtuma- ja kulttuuripalvelut kuuluvat taloushallinnollisesti samaan nettobudjettiin. Kaupunginkirjasto ja tulosityksikön muu toiminta, kuten esim. avustukset, hallinto, viestintä ovat bruttobudjetoituja.

Kulttuurin kärkitavoitteet vuonna 2021 ovat:

- Palvelujen kehittäminen asukkaiden ja asiakkaiden kanssa osallisuus- ja vuorovaikutustyön kautta
- Alueellinen, fyysinen, kulttuurinen ja taloudellinen saavutettavuus
- Moninaisuus osana palvelurakenteita ja toimintakulttuuria
- Toiminnan ja palveluiden taloudellisuus ja tuottavuuden tehostaminen

Koronapandemian edellyttämät rajoitustoimet vaikuttivat edelleen kulttuuripalveluihin seurantajakson aikana. Elokuussa oli vielä voimassa max. 20 henkilön kokoontumisrajoitukset, syyskuussa rajoituksia purettiin niin, että tapahtumiin voitiin ottaa 50 % kävijäkapasiteetista. Lokakuussa rajoitukset purettiin ja kulttuuripalveluja voitiin toteuttaa kuten ennen koronapandemiaa.

Henkilöstö

Kulttuurin henkilöstömäärä oli 378 henkilöä lokakuun lopussa, joista vakinaisen henkilöstön määrä oli 295 henkilöä ja määräaikaisten 83 henkilöä. Määräaikaisissa henkilöissä oli 13 työllistettyä ja 8 oppisopimusopiskelijaa. Kulttuurin brutossa oli 180 vakinaista ja 57 määräaikaista henkilöä. Netossa oli 115 vakituista ja 26 määräaikaista henkilöä. Henkilöstömäärä on talousarvion 2021 mukainen.

Tammi-toukokuun aikana kaupungin resurssipoolissa työskenteli 57 kulttuurin tulosityksikön henkilöä. Kulttuurin tulosityksikön henkilöstö palasi omiin tehtäviin pääosin toukokuun alussa. Etätyösuosituksesta luovuttiin 15.10.2021 ja palattiin lähityöhön.

Organisaatio 21 käynnistyi 1.8.2021. Kulttuurin tulosityksikkö siirtyi uudelle Elinvoiman tulosalueelle kaupunginjohtajan ja elinvoimajohtajan alaisuuteen.

KULTTUURI, brutto, sitova taso

Kulttuurin tulosityksikön, brutto, sisältää tulosityksikön johdon, yhteyspalveluiden, avustusten ja kaupunginkirjaston määrärahat.

Kulttuurin esikunta ja yhteyspalvelut

Kulttuurin kärkitavoitteiden edistäminen

Espoon kulttuurikasvatuspalvelut on suunnattu esi- ja perusopetuksen lapsille ja oppilaille sekä kunnallisen päivähoiton piirissä oleville 3–5-vuotiaille lapsille. Palvelut kaupungille tuottaa laaja ammattimainen kumppaniverkosto. Kulttuurikasvatusta hallinnoidaan ja kehitetään poikkihallinnollisesti yhteistyössä opetustoimen, liikunnan tulosityksikön, ruotsinkielisten opetus- ja kulttuuripalveluiden, varhaiskasvatuksen ja kulttuurin tulosityksikön kanssa.

Seurantajaksolla esikoululaisia osallistui KULPS-toimintaan yhteensä 3421 henkilöä. Toisen asteen kulttuurikasvatusmallin kehittäminen jatkui tiiviillä työpajajaksolla Omnian kanssa.

Varhaiskasvatuksen kanssa toteutettavaan Kulttuurikurkkaukseen osallistui seurantajaksolla yhteensä 721 lasta ja 68 kasvattajaa.

Kulttuuripalvelujen saavutettavuutta taloudellisesti tiukassa tilanteessa oleville asukkaille edistetään Espoossa Kaikukortti-toiminnalla. Kaikukorttia käytettiin seurantajaksolla 276 kertaa. Kaikukorttien käytön aktivoimiseen on käynnistetty Kulttuurista hyvinvointia ikäihmisille -hanke Taiteen edistämiskeskuksen rahoituksella.

Kulttuurin yhteyspalvelujen työ Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen valmistelutyöryhmässä jatkui. Työryhmän tavoitteena on rakentaa toimivia yhteistyömalleja espoolaisten hyvinvointipalveluihin liittyen.

Yhteyspalveluiden muu merkittävä toiminta ja kehittäminen

Valtakunnallisessa Kulttuuria yhteistuumin -kehittämistehtävässä on järjestetty virtuaalitapahtumia ja kuntavierailuja. Virtuaalivierailulla Kuopiossa 5.10. tutustuttiin kaupungin kulttuurikasvatusmalleihin, virtuaalisilla aamukahveilla 13.10. konserttikeskuksen toiminnanjohtaja Noora Herranen esitteli Live-hanketta. Kehittämistehtävän tapahtumiin ja vierailuihin on osallistunut yhteensä 239 henkilöä.

Suomen Harrastamisen mallin mukainen Espoon harrastuspolku – Hobbystigen i Esbo -hanke sai valtionavustusta hankkeen toteuttamiseen 500 000 euroa. Hankkeen toteuttamisaika on 1.8.2021–30.06.2022. Tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle espoolaiselle lapselle polku saavutettavan ja mieluisan harrastuksen pariin. Harrastuspolku tehdään laajassa yhteistyössä sekä kaupungin sisäisissä että yhteistyökumppanien verkostoissa. Kesällä järjestetyn haun kautta 39 toimijaa ilmoittautui tarjoamaan harrastuspalveluita. Palveluntarjoajien tarjoukset on kilpailutettu syksyn aikana ja ensimmäiset harrastuspolun kerhot käynnistyivät 11.10.

Kulttuuriketju- vierailut hoivalaitoksiin ja palvelutaloihin keskitettiin pääosin viime vuoden tapaan kesäkuukausille. Terveysturvallisesti järjestetyt esitykset olivat pääsääntöisesti ulkotiloissa rajatulle yleisölle. Kulttuuriketjuesityksiä tilattiin hoivakoteihin ja seniorikeskuksiin yhteensä 140. Niistä kesä-heinäkuun aikana toteutui 85 tilaisuutta.

Kulttuurilautakunnan projektiavustusten hakuaika päättyi 31.8.2021. Yhteensä projektiavustuksia myönnettiin vuoden 2021 aikana 65 hakijalle. Taideapurahoja haettiin aktiivisesti, apurahan 1–3 kuukauden työskentelyjaksolle on saanut 29 espoolaista ammattitaiteilijaa. Erityisesti eri kulttuuritaustoja edustavat uudet hakijat ja järjestötoimijat löysivät Kulttuurin avustuslinikat, yhteyspalveluiden säännölliset neuvontatapahtumat, joista viimeisin järjestettiin 24.8.2021 virtuaalisesti.

Yhteyspalveluiden arjen johtamisen tavoitteet

Tavoite ja toiminta 2021	Mittari	Tilanne 31.10.2021
Kulps-toimintamalli laajenee esiopetukseen.	Kulps-toimintaan osallistuneiden eskarilaisten määrä	3421 eskarilaista
Työllisyyden kuntakokeilussa haetaan luovien alojen osaajien ja eri taiteenaloihin liittyvien vahvuuksien yhdistämistä osaksi espoolaisen kuntouttavan työtoiminnan uutta toimintamallia.	Kuntouttavan työtoiminnan pajat, joissa taiteilija mukana, lukumäärä ja osallistujien lukumäärä.	Siirtyy vuodelle 2022.

■ Ei ole aloitettu ■ Kesken ■ Valmis

Koronavirusepidemian aiheuttamat merkittävät toiminnan muutokset tai muutostarpeet

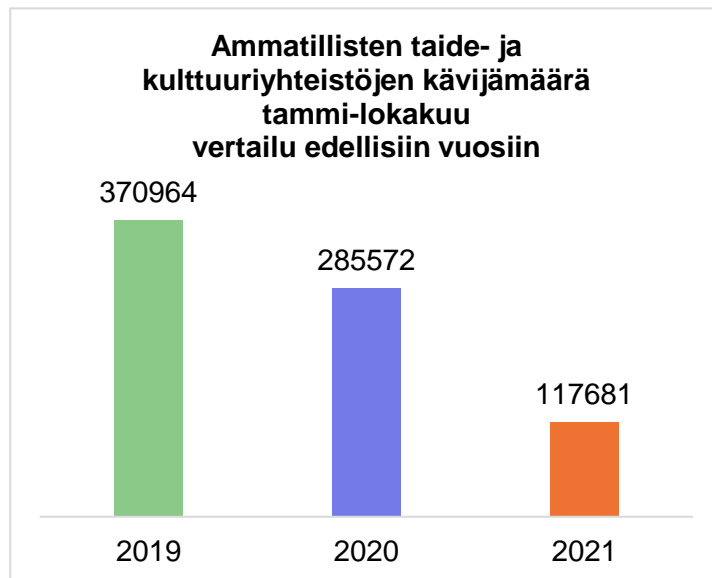
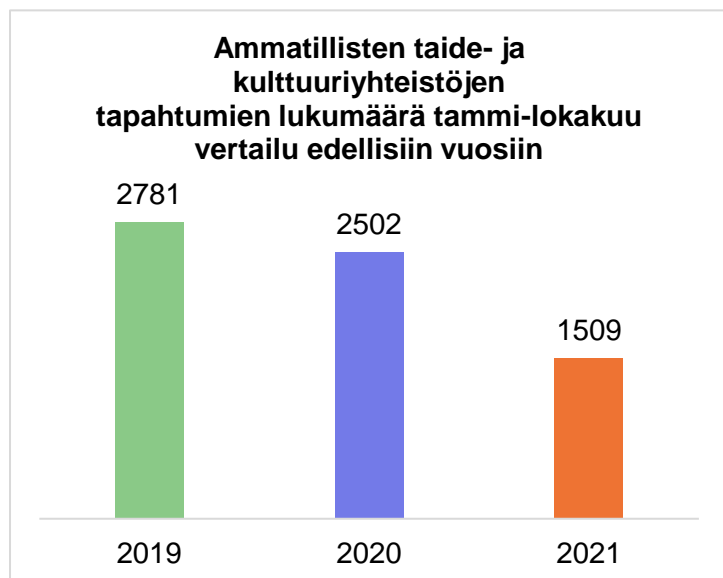
Suuri osa espoolaisista kulttuuripalveluista toteutetaan yhteistyössä taide- ja kulttuuritoimijoiden kanssa kumppanuuksilla. Yhteistyön merkitys on korostunut poikkeusaikana, koronapandemian vaikutukset kulttuuripalveluissa jatkuvat ainakin vuodelle 2022.

Kulttuuriyhteisöillä on ollut palveluissaan sekä taloudellisia että toiminnallisia haasteita. Kulttuuriavustuksia saaville toimijoille korona on aiheuttanut tulonmenetyksiä, kun esimerkiksi festivaalikonserteja on jouduttu järjestämään etäyhteyksin tai erittäin rajoitetulle yleisömäärälle.

32. Espoo Ciné -elokuvafestivaali järjestettiin elokuussa, festivaali joutui rajaamaan salien kapasiteetit 15–20 prosenttiin. Samoin Urkuyö ja Aaria -festivaalin, Tapiola Sinfoniettan ja Espoon Kaupunginteatterin yhteistuotantona toteuttama Fidelio jouduttiin toteuttamaan voimassaolleita turvallisuusohjeita noudattaen, pienelle katsojamäärälle loppuunmyydyistä esityksistä huolimatta.

Kulttuurilautakunta päätti kokouksessaan 21.9.2021 § 45 erillistuen myöntämisestä espoolaisille ammattimaisille festivaaleille, joiden toimintaedellytyksiin

koronapandemia on vaikuttanut. Yhteensä tukea myönnettiin neljälle toimijalle 185 000 euroa. Tämä tuki on osa kulttuurilautakunnan vuoden 2021 aikana päättämistä koronatoimenpiteistä, joilla pyritään turvaamaan kulttuuritoiminnan jatkuvuus myös pandemia-ajan jälkeen.

Ammatillisten taide- ja kulttuuriyhdistöjen digitaaliset palvelut seurantajaksolla 1.1.–31.10.2021

Digitaalinen kulttuuripalvelu	Kappaletta	Katselu-/kuuntelumäärä
Videotallenteiden määrä	224	132848
Livestriimausten määrä	2017	42293
Audiotallenteiden määrä	8	11316
Verkkonäyttelyiden määrä	2	929
Omatoimitekeminen, tuotettujen sisältöjen määrä	17	-

Yhteispalveluiden digitaaliset palvelut seurantajaksolla 1.1.–31.10.2021

Digitaalinen palvelu	Kappaletta	Osallistujamäärä
Verkossa toteutetut tapahtumat (esim. webinaarit, avustusklinikat, kumppanifoorumit)	18	689

Kaupunginkirjasto

Kulttuurin kärkitavoitteiden edistäminen

Keväällä 2022 avattavan Lippulaivan kirjaston suunnitteluun liittyvä osallistaminen jatkuu edelleen. Asiakkailta kysytään mielipiteitä lehtikokoelmien sisällöstä sekä pajan ja ”soittohuoneen” varustelusta. Asiakkaat ovat osallistuneet myös Viherlaakson kirjaston muuton yhteydessä tehtyyn kirjaston uudistamiseen mm. verkkokyselyn kautta. Nuoret ovat olleet osallisina myös useissa pienimuotoisissa hankkeissa, mm. Entressen kattoterassin uudistamisessa viihtyisäksi tilaksi.

Saavutettavuus ja taloudellisuus on korostunut korona-aikana erityisesti ennalta sovituissa ryhmäkäynneissä, joissa on tavoitettu etäpalveluilla sellaisia kouluja, jotka eivät aiemmin ole osallistuneet ryhmäkäynteihin. Etäpalvelut ovat tehostaneet työajan käyttöä, koska esimerkiksi striimauksissa seuraajina voi olla yhtä aikaa useita ryhmiä.

Kirjastotilojen käyttöä helpotetaan uusimalla yhdenmukaisiksi ja saavutettaviksi kaikki tilan käytön opasteet.

Taloudellisuuden ja tuottavuuden tehostamiseksi on käynnistetty suunnittelu Helmet-kirjastojen yhteistyön lisäämisestä. Lisäksi uusi kirjastoaineiston käsittelyjärjestelmä tehostaa toimintaa merkittävästi.

Kaupunginkirjaston muu merkittävä toiminta ja kehittäminen

Korona-rajoitusten vähennettyä kirjaston toiminta on alkanut elpyä, ja tapahtumia on alettu järjestää myös kirjastoissa paikan päällä. Lippulaivan kirjaston suunnittelu etenee aikataulun mukaisesti. Uusi Viherlaakson kirjasto avataan heti, kun rakennusluvan saamisen jälkeen tarpeelliset rakennetyöt on tehty. Kirjasto on mukana Espoon harrastuspolussa lasten ja nuorten paja-iltapäivien voimin.

Kirjaston asiakashankintakampanjan suunnittelu on alkanut. Kampanja toteutetaan marraskuun aikana.

Kaupunginkirjaston arjen johtamisen tavoitteet

Tavoite ja toiminta 2021	Mittari	Tilanne 31.10.2021	
Asiakkaat kokevat kirjastopalvelu aiempaa tasalaatuisempana.	Asiakaskokemus-kyselyssä arvosanoja -2 on alle 10 %.	11,75 %	
Työvuorosuunnittelu tehdään palveluvalikoiman, palvelutarpeen ja asiakasmäärien pohjalta. Työvuoroihin on rakennettu oikeanlainen osaaminen ja tarvittava resurssivara poissaolojen varalta allokoidaan koko kirjaston tasolla.	Uusi työvuorojärjestelmä on käytössä kaikissa toimipisteissä.	Valmis	
	Työvuorosuunnittelu tehdään kaikkien toimipisteiden osalta samoja kriteerejä noudattaen.	Valmis	
	Tärkeimmät alaprosessit on kuvattu. Työtä tehdään prosessikuvausten mukaisesti.	Valmis	

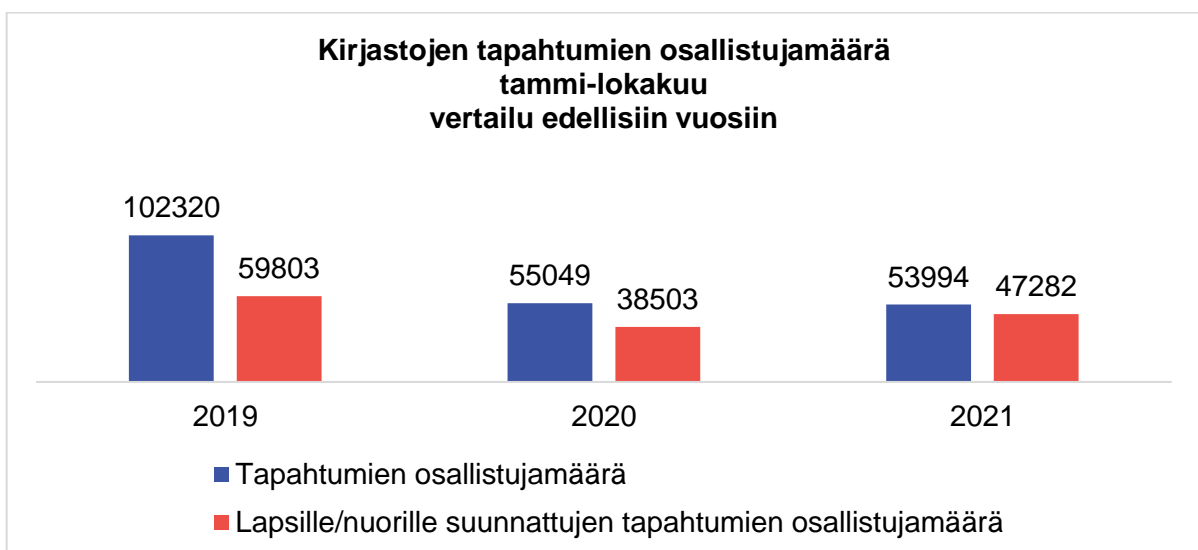
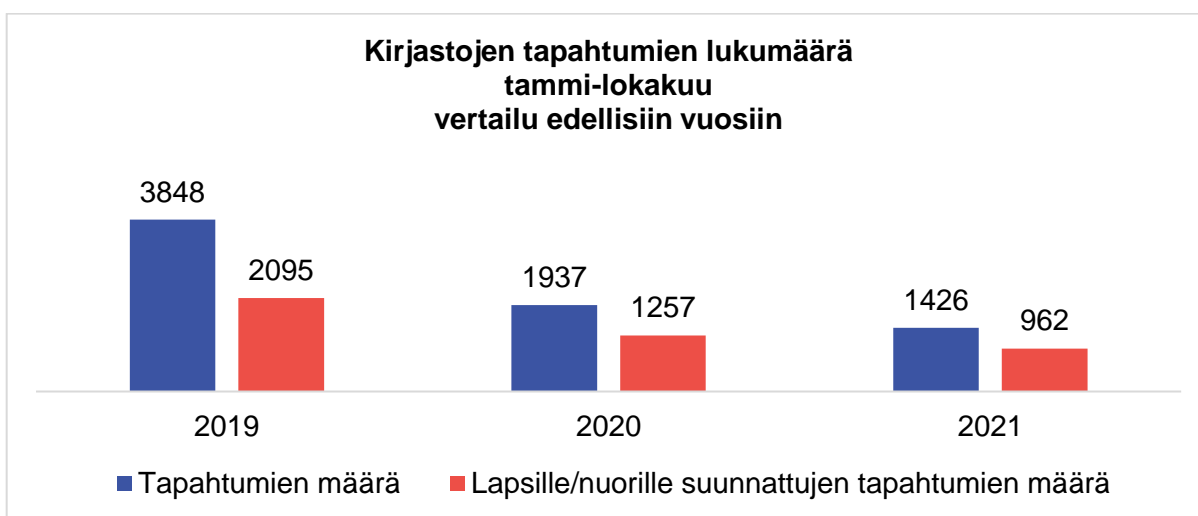
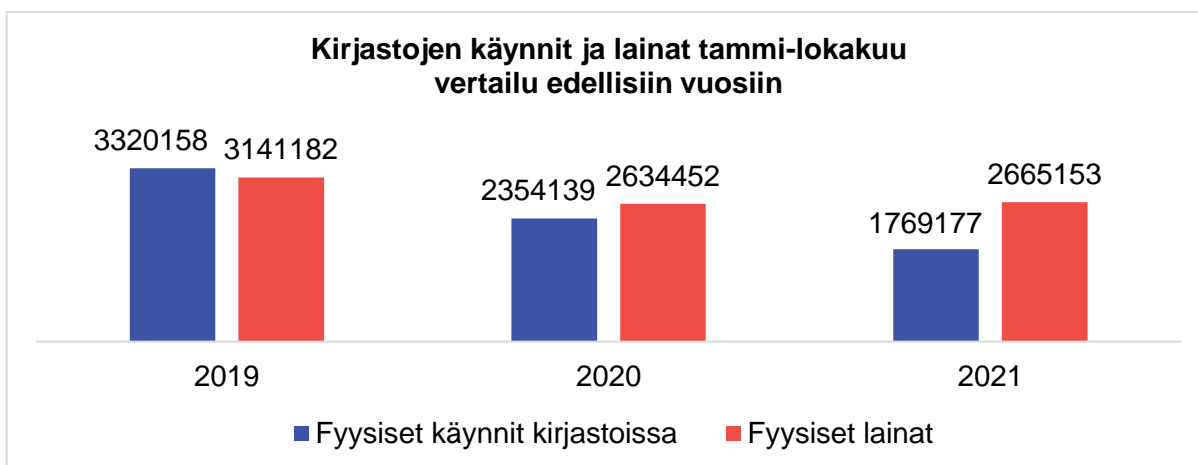
■ Ei ole aloitettu
 ■ Kesken
 ■ Valmis

Koronavirusepidemian aiheuttamat merkittävät toiminnan muutokset tai muutostarpeet

Kirjaston kävijäluvut ovat syksyllä olleet jonkin verran viime vuoden syksyä vähäisemmät, mutta lainausmäärissä on lievää kasvua viime vuoden vastaavaan aikaan nähden. Lasten aineiston lainaus on yli 50 % kaikista lainoista, kun se pandemia-aikana on ollut alle puolet lainoista.

Tapahtumia on alettu järjestää kirjastoissa paikan päällä. Syyskuussa aineistovinkkauksia, kirjastonkäytön opetusta ja kulttuuritapahtumia oli kirjastoissa yhteensä 79 kpl.

Korona-aika on tehostanut saavutettavuutta ja tuottavuutta erityisesti etäpalveluiden lisääntyneenä. Esimerkiksi striimauksiin ja etävinkkauksiin voi osallistua suuri määrä ihmisiä kerralla, ja tallenteita voi katsoa myöhemmin.

Kaupunginkirjaston digitaaliset palvelut seurantajaksolla 1.1.–31.10.2021

Digitaalinen kulttuuripalvelu	Kappaletta	Katselu-/kuuntelumäärä
Videotallenteiden määrä	96	38045
Livestriimausten määrä	671	44507
Mobiilipalveluiden määrä	7	426
Verkossa toteutettujen tilaisuuksien määrä	67	4262

Talous, brutto

Toimintatulot ylittävät talousarvion 0,1 milj. euroa, johtuen saaduista hankerahoituksista. Vaikutus vuodelle 2021 on noin 0,3 milj. euroa. Saatuja avustuspäärärahoja siirretään vuodelle 2022 noin 0,7 milj. euroa. Kirjaston tulotavoite alittuu, 0,2 milj. euroa, merkittävin tekijä on myöhästymismaksujen ja aineistokorvauksen pienentynyt kertymä.

Toimintamenot alittavat talousarvion. Merkittävimmät tekijät ovat kirjaston määrärahojen menosäästöt koronan aiheuttamasta muutoksesta toimintaan sekä alkuvuoden sulkutoimenpiteet.

Henkilöstökulujen ennuste sisältää resurssipoolisiirrot Hyte-toimialalle noin 0,145 milj. euroa. Lisäksi kirjastossa on ollut 5 vakanssia täyttämättä vuoden alusta saakka. Rekrytoinnit ovat viivästyneen ja määräaikaisia sijaisia ei ole palkattu. Erilliskorvauksia säästyy ilta- ja viikonloppukorvauksien osalta. Kokonaisvaikutus yhteensä noin 1,2 milj. euroa. Yhteyspalveluiden osalta henkilöstökulut ylittyvät talousarvion saatujen avustuspäärärahojen osalta 47 t€. Yhteisvaikutus noin 1,148 milj. euroa.

Palveluiden ostot alittavat talousarvion. Alitusta mm. työvoimanvuokrauksessa, postituskuluissa, matkakorvauksissa (siviilipalvelus).

Aineet ja tarvikkeet alittaa talousarvion mm. kaluston ja sähkömaksujen osalta. Aineistomääräraha toteutuu talousarvion mukaisesti.

Maksetut avustukset ylittävät talousarvion 0,4 milj. euroa lautakunnan päätöksen mukaisesti. Ylitys katetaan asiakaspalveluiden ostojen koronan vaikutuksista johtuvista menosäästöistä.

Sisäisien erien ennustetaan säästyvän noin 0,2 milj. euroa. Palveluiden ostot alittavat talousarvion noin 0,3 milj. euroa. Sisäiset vuokrat ylittävät talousarvion noin 0,1 milj. euroa.

Tuloslaskelma							
Kulttuurilautakunta							
1000 EUR							
Tilinimi	TP 2020	Muutettu TA 2021	Ennuste 10/2021	Poikkeama Muutettu TA	Toteuma 10/2020	Toteuma 10/2021	Toteuma-% 2021
Myyntituotot, ulkoiset	12	28	60	32	10	49	174,7 %
Maksutuotot, ulkoiset	1	5	5	0	0	1	12,4 %
Tuet ja avustukset, ulkoiset	500	470	732	262	683	494	105,1 %
Muut tuotot, ulkoiset	241	447	226	-221	184	177	39,6 %
TOIMINTATULOT, ULKOISET	753	950	1 024	74	878	721	75,9 %
Henkilöstökulut	-9 503	-11 294	-10 146	1 148	-8 187	-8 163	72,3 %
Palvelujen ostot, ulkoiset	-1 429	-2 138	-1 655	483	-932	-964	45,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulkoiset	-1 988	-1 932	-1 781	151	-1 581	-1 426	73,8 %
Avustukset, ulkoiset	-11 124	-11 980	-12 380	-400	-10 791	-12 162	101,5 %
Vuokrat, ulkoiset	-16	-115	-107	8	-19	-68	58,8 %
Muut kulut, ulkoiset	-167	-350	-324	26	-149	-250	71,5 %
TOIMINTAMENOT, ULKOISET	-24 227	-27 809	-26 393	1 416	-21 659	-23 033	82,8 %
Toimintatulot, sisäiset	0	0	1	1	0	0	
Toimintamenot, sisäiset	-12 984	-13 635	-13 434	200	-10 616	-11 077	81,2 %
Tulot yhteensä	753	950	1 024	74	878	722	75,9 %
Menot yhteensä	-37 211	-41 444	-39 827	1 616	-32 275	-34 110	82,3 %
TOIMINTAKATE	-36 458	-40 494	-38 803	1 691	-31 397	-33 388	82,5 %

KULTTUURI, netto

Kaupungin nettobudjetoituun kokonaisuuteen kuuluu kolme palvelualueetta: kaupunginmuseo, kaupunginorkesteri ja tapahtuma- ja kulttuuripalvelut.

Kaupunginmuseo

Kulttuurin kärkitavoitteiden edistäminen

Syyskuussa 2021 Karhusuon alakoululaisilla oli ainutlaatuinen tilaisuus päästä tutustumaan arkeologin ammattiin, kun KAMU Espoon kaupunginmuseon Kivikauden Karhusuo -hankkeen kaivaukset käynnistyivät koulun läheisyydessä yhteistyössä koulun kanssa. Kaikki koulun 1.–6. luokkien oppilaat (noin 350) pääsivät tutustumaan arkeologin työhön ja osallistumaan kaivauksiin. Karhusuon kaivaukset olivat myös osa syyskuun toisella viikolla vietettyjä Euroopan kulttuuriympäristöpäiviä, joiden yhteydessä kaivauksilla järjestettiin yleisöopastus, jonne oli vapaa pääsy. Kivikauden Karhusuo -hanke rahoitettiin Suomen Kulttuurirahaston Mullankaivajat-apurahoista.

Ensimmäiset Adoptoi monumentti -sopimukset valmisteltiin, Olari-seura ry otti hoitoonsa toisen maailmansodan aikaisen ilmatorjunta-aseman Lystimäen Yliskalliolla. Yhteistyö ja yhdessä tekeminen Adoptoi monumentti -toiminnan kautta laajenee syksyn aikana myös muille alueille.

ESKO Espoon kulttuuriympäristöohjelman valmistelu jatkuu EsPro-projektina KAMUn johdolla kaupunkisuunnittelun, rakennusvalvonnan ja tilapalveluiden kanssa. Museon kulttuuriperinnön tietojärjestelmän hankinta on parhaillaan markkinakartoitusvaiheessa. Järjestelmä on kaiken museon digitaalisen palvelutuotannon perustietovaranto ja laadukkaiden digitaalisten palveluiden perusta. KUHA-hanke etenee hankintavaiheeseen 2022.

Espoon kaupunginmuseo kehittää ja uudistaa parhaillaan Koulumuseo Lagstadin toimintaa. Lokakuussa 2021 avautui verkossa Lagstadin uusi VReal-virtuaalimuseo, jossa kurkistetaan sisälle Espoon vanhimpaan kansakoulurakennukseen ja tutustutaan entisajan koulunkäyntiin. Lagstadin virtuaalimuseo on kuvattu vanhan kansakoulun yläkerran vanhassa luokkatilassa. Toinen museon tuottama digitaalinen kokonaisuus Lagstadista on Finnan luokkahuone -aineistopaketti. Uudet Finna Luokkahuone -aineistopaketit julkaistiin lokakuussa. Koulu kuvissa -aineistopaketti tukee uutta edellä mainittua Lagstad VReal -virtuaalimuseota.

Museon muu merkittävä toiminta ja kehittäminen

Kulttuuriympäristön viranomaistyö, johon Espoon kaupunki on sitoutunut sopimuksella Helsingin kaupunginmuseon kanssa, on jatkunut hyvin vilkkaana. Kaikkiin sopimuksen mukaisiin tehtäväalueisiin ei ole kuitenkaan pystytty vastaamaan. Syksyn aikana tilanne on ollut tilapäisesti parempi, kun museo palkkasi opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämällä korona-avustuksella tutkijan avuksi viranomaistyön ruuhkaa purkamaan. Tutkijan työsuhte päättyi vuoden 2021 lopussa.

Kulttuuriympäristöpäiviä syyskuun alussa juhlistettiin tarjoamalla yleisölle Karhusuon kaivauksien yleisöopastuksen lisäksi Ruukinranta- ja Kivenlahti-kävelyt sekä Villa Rulluddin puutarhakävely. Maailman arkkitehtuuripäivää (7.10.) museo juhlisti

opastuksella Otaniemen kappelissa ja Tapiolan arkkitehtuurikävelyllä. Kansainvälinen maisemapäivä (20.10.) huomioitiin Tapiolan maisemakävelyllä. Arkkitehtuuri ja asuminen on teemana myös lokakuun lopulla alkaneessa WeeGee Talks -ohjelmistossa: Puhetta asumisen ilmiöistä. Lisäksi Museolehtorin salongit ovat jatkuneet kerran kuussa iltaisin verkossa.

Aiempien KAMUn tuottamien mobiiliopasreittien rinnalle julkaistiin syksyllä seuraavat oppaat: Tutkimusmatka Otaniemeen, Kulttuurikerros Länsimetroon ja lisäksi polkupyörällä seurattavaksi suunniteltu Kaija ja Heikki Sirenin arkkitehtuuria -reitti. Espoon kaupunginmuseo on julkaisut mobiilioppaita Tarinasoittimessa yhteensä 20 kappaletta.

Kaupunginmuseon arjen johtamisen tavoitteet

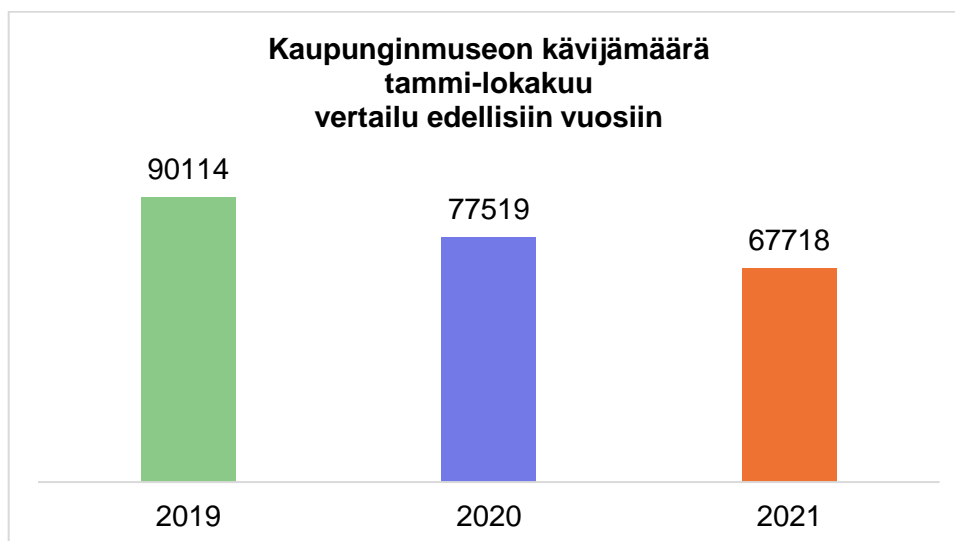
Tavoite ja toiminta 2021	Mittari	Tilanne 31.10.2021
KAMUn toimintakonseptin täsmentäminen vuodesta 2021 alkaen vuoteen 2025 (valtuustokausi) Yleisöpalvelupolitiikka: Tekee näkyväksi KAMUn yleisötyön osaamista, edistää KAMUn profiloitumista ja edistää museon ja kaupungin strategiaa osallisuuden ja kestävän kehityksen lisäämiseksi.	Yleisöpalvelupolitiikka on valmistunut vuoden 2021 aikana.	Käynnistynyt
KAMUn digipolitiikka vuodesta 2021 alkaen vuoteen 2025 (valtuustokausi) Museon sähköisen kulttuuriperintötietojärjestelmän (KAUKO) uusiminen.	Kulttuuriperintötietojärjestelmän hankintaan liittyen on toteutettu markkinakartoitus vuoden 2021 aikaan.	Käynnistynyt

■ Ei ole aloitettu ■ Kesken ■ Valmis

Koronavirusepidemian aiheuttamat merkittävät toiminnan muutokset tai muutostarpeet

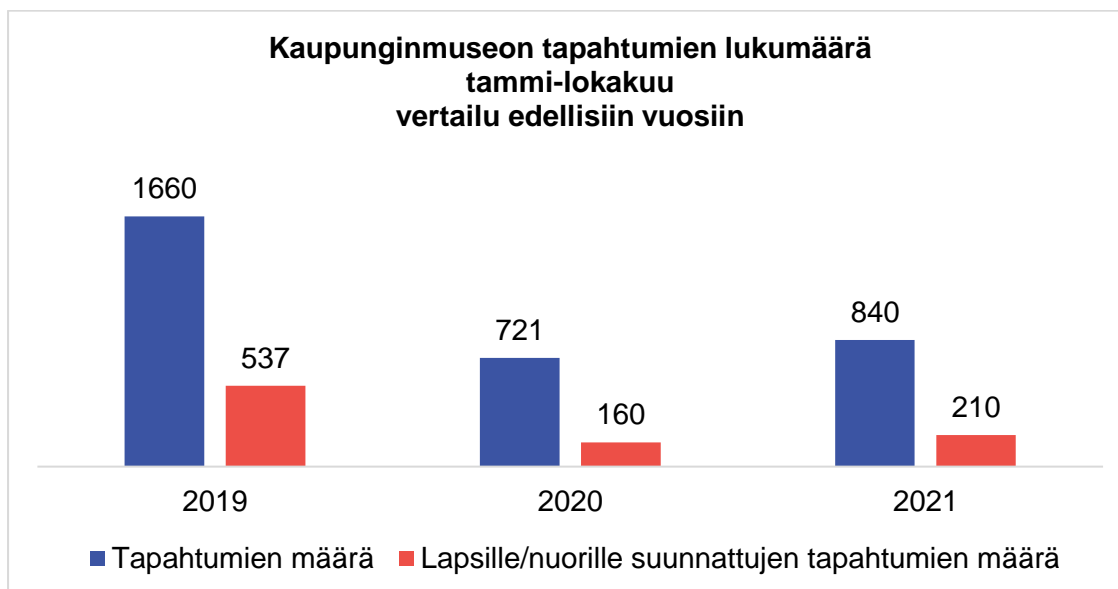
KAMUn Espoon kaupunginmuseon viisi toimipistettä olivat vuoden alusta suljettuna yleisöltä 5 kuukauden ajan koronaepidemiarajoitusten vuoksi. Museoiden avattua ovensa yleisölle KAMUn kävijämäärä on noussut huikeasti. Lokakuun loppuun mennessä vuoden 2021 kävijämäärä oli keskimäärin 13 544 kävijää/kuukausi. Vuonna 2020 vastaava luku oli 10 336 kävijää/kuukausi ja vuonna 2019, joka on ollut viimeinen normaalivuosi ennen koronaa, luku oli 9 011 kävijää/kuukausi. Museopalveluiden piiriin asiakkaat ovat siis palanneet kiitettävästi.

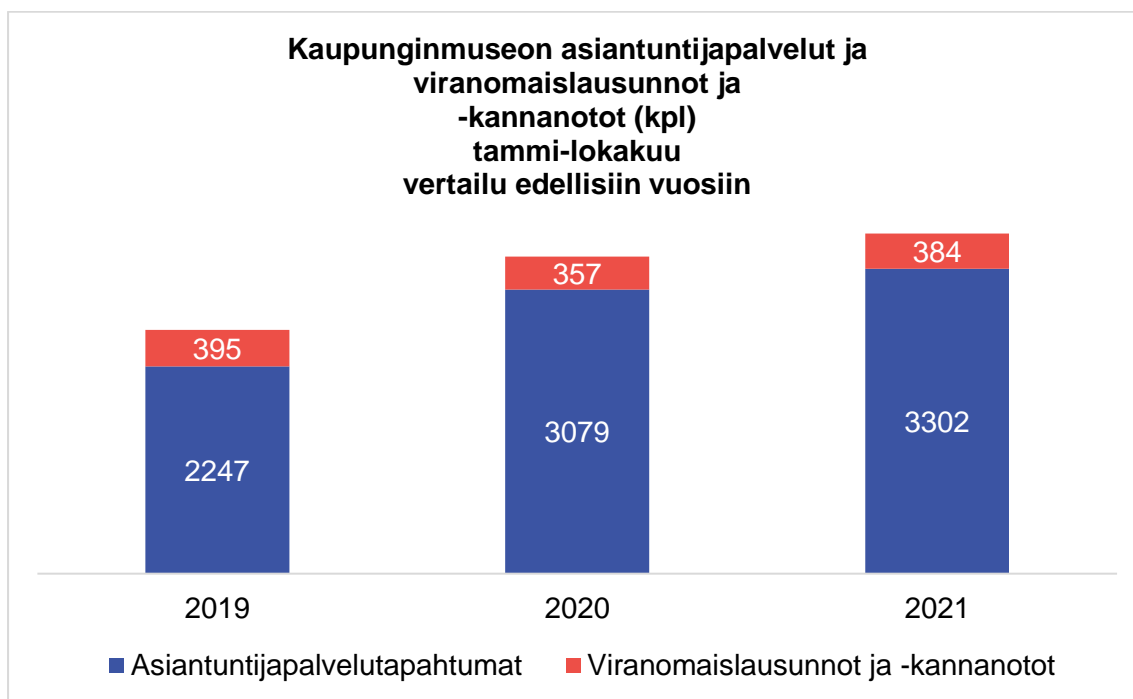
Viiden kuukauden kiinniolon vuoksi kokonaiskävijämäärä on kuitenkin jäänyt noin 22 000 kävijää pienemmäksi kuin normaalivuonna 2019. Vuoden 2020 kokonaiskävijämäärästä lokakuun loppuun mennessä tänä vuonna sen sijaan jäätiin vain hieman yli 9 800 kävijää miinukselle vaikka 2,5 kuukauden sijasta nyt oltiin kiinni 5 kuukautta vastaavana aikana.

Syksyllä yleisötoimintaa museon tiloissa on voitu järjestää lähes tavalliseen tapaan, kun Uudenmaan kokoontumisrajoitukset poistuivat 1.10. alkaen. Esimerkiksi senioreitten historialliset iltapäivät aloittivat lokakuussa puolentoista vuoden koronataujan jälkeen toimintansa. Verkko-luentoihin siirtyminen toi tyytyväistä palautetta osallistujilta.

Museon nettobudjetoituun talouteen koronavirusepidemiasta aiheutuneen museoiden alkuvuoden viiden kuukauden sulkutila on vaikuttanut ennen kaikkea maksullisten opastusten ja lipputulosten odotettua pienempään tulokseen. Museon tuloina ovat olleet etupäässä erilaiset avustukset, joista osa siirtyi toteutettavaksi koronaepidemian vuoksi vuodelta 2020 vuodelle 2021.

Kaupunginmuseon digitaaliset palvelut seurantajaksolla 1.1.–31.10.2021

Digitaalinen kulttuuripalvelu	Kappaletta	Katselu-/kuuntelumäärä
Videotallenteiden määrä	267	47786
Verkkonäyttelyiden määrä	4	-
Mobiilipalveluiden määrä	64	5350
Verkko-opastusten määrä	37	920
Verkossa toteutettujen työpajojen määrä	2	32
Verkossa toteutettujen tilaisuuksien määrä	22	141
Omatoimitekeminen, tuotettujen sisältöjen määrä	158	-

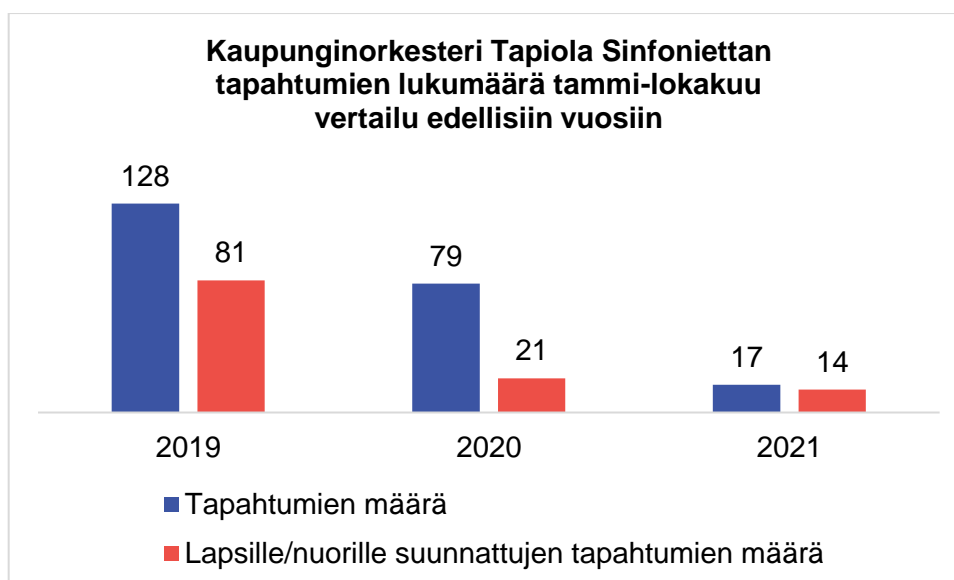
Kaupunginorkesteri Tapiola Sinfonietta

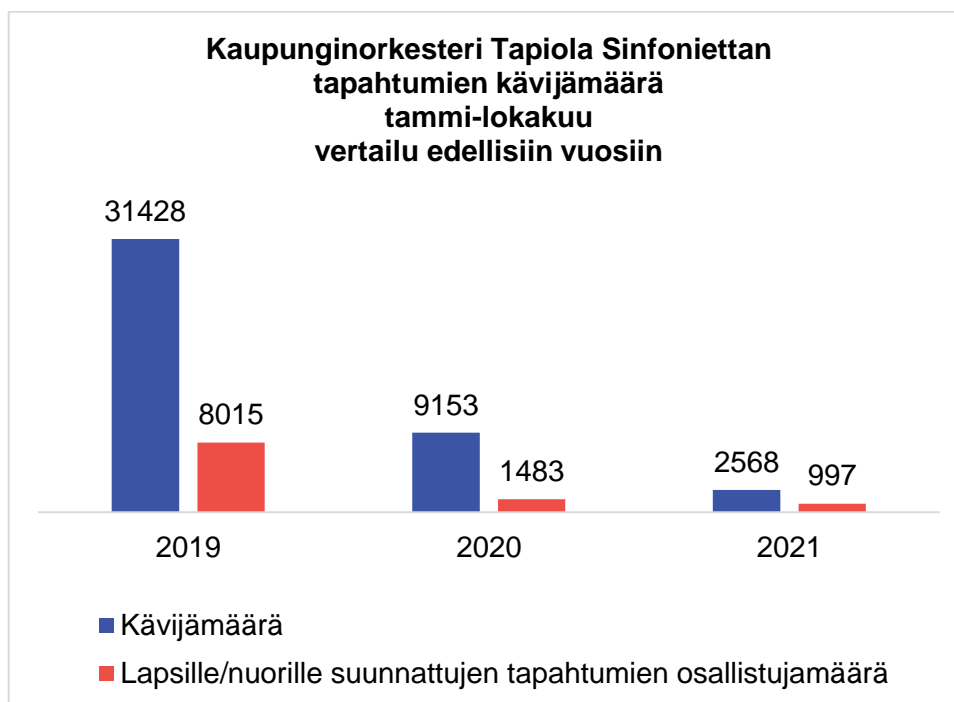
Kulttuurin kärkitavoitteiden edistäminen

Orkesterin sisällöt seurantakaudella toteutettiin digitaalisina kevätkauden ajan. Striimattujen konserttien latausmäärät olivat keskimäärin noin 1 200, digitaalisilla yleisöyösisällöillä noin 165 (huom. koulujen kevätjuhlista yhdellä latauksella kymmeniä katsojia). Striimit takasivat orkesterinmusiikin paikallisen saavutettavuuden pandemiarajoitusten aikana, ja tavoittivat myös kansainvälistä yleisöä.

Syyskausi käynnistyi vielä rajoitusten alla. Espoon Kaupunginteatterin ja Urkuyö & Aaria -festivaalin kanssa yhteistuotantona toteutettu Fidelio-ooppera taltioitiin Espoossa jaettavaksi videoksi yleisöyökäyttöön, esitykset olivat turvavälikapasiteetilla loppuunmyytyt. Orkesterin avajaiskonsertin jälkeen rajoituksia on purettu, ja konserttien täyttöaste on lokakuusta lähtien ollut noin 30–65 % Tapiolasalin paikkamäärästä, suurimpana Avain hukassa -lastenkonsertti. Syyskaudella on keskitytty yleisöjen kutsumiseen takaisin elävän musiikin pariin, eikä striimauksia ole tehty. Pitkällä tähtäimellä niiden jatkamiselle on kuitenkin perusteet saavutettavuuden ja laajemman näkyvyyden vahvistamiseksi. Syyskaudella striimauksista luopuminen on ollut myös osa alkuvuoden lipputulojen menetyksestä syntynyttä talouden tasapainotuksen tarvetta.

Orkesteri on rakentanut paluuta yleisötapahtumiin yhdessä asiakkaidensa kanssa. Aalto-yliopiston kanssa kesä-elokuussa toteutetusta asiakaspaneelistä saatua tietoa ja toiveita on huomioitu yleisön turvallisuuden ja ulkoisen viestinnän suunnittelussa. Käytäntöjä on hiottu myös yhteistyössä kulttuurikeskuksen kanssa mahdollisimman yhtenäisen asiakaskokemuksen saavuttamiseksi.

Kaupunginorkesterin muu merkittävä toiminta ja kehittäminen

Alkuvuoden 2021 aikana orkesterin sisäisessä työskentelyssä keskityttiin työyhteisön kommunikaatiotaitoihin ja työilmapiiriin tukemiseen. Digitaalisten sisältöjen suunnittelua ja tuotantoja kehitettiin sekä konserttien, niiden oheissisältöjen, että yleisötyön osalta. Kesäkuun ensimmäisten yleisötyöesitysten kohtaamiset yleisöjen kanssa olivat tärkeitä avauksia kohti live-esiintymisiä, joihin asteittainen paluu elokuusta alkaen sujui hyvin, mutta vaati paljon järjestelyjä toimistohenkilökunnalta. Elokuu oli vielä moninaisten rajoitusten aikaa yleisötapahtumissa, ja orkesterin esiintymiset Helsingin Juhlaviikoilla laulaja-lauluntekijä Yonan kanssa peruuntuivat festivaalin muun ohjelman mukana.

Orkesteri toteutti oman syyskautensa alussa #taasmennään -mainoskampanjan, jonka tavoitteena oli tuottaa tietoisuutta turvallisista tapahtumista ja mielenkiintoisista sisällöistä kaikille kohderyhmille. Lisäksi tehtiin esittelyvideot taiteellisista partnereista ja residenssitaitelijasta, jotka ovat myös kansainvälisesti kiinnostavia tekijöitä. Yleisötyöesitykset käynnistyivät elokuussa ja kamarikonsertit Sellosalissa syyskuussa. Palaute orkesterin esiintymisistä on ollut kiittävää.

Pitkän koronatauton jälkeen orkesterissa järjestettiin II-viulun äänenjohtajan koesoitto, joka ei vielä johtanut kiinnitykseen. Orkesterin uusi vakituinen nuotistonhoitaja aloitti työnsä 1.9. ja hänen tehtävänä on myös koordinoida siirtymää uuteen, tehokkaampaan OPAS Next -järjestelmään (Orchestra planning and administration system).

Soitantokauden 2021–22 tavoitteena on vakiinnuttaa orkesterin konserttitoiminta kohti normaalia sekä sisäisen työskentelyn että yleisösuhteen osalta.

Ohjelmasuunnittelussa painotetaan uusia avauksia ja Tapiola Sinfoniettan profiilin kirkastamista Suomen johtavana kamariorkesterina. Keskittymällä orkesterin omalle kokoonpanolle kirjoitettuun materiaaliin pidetään myös huolta taloudesta.

Kaupunginorkesterin arjen johtamisen tavoitteet

Tavoite ja toiminta 2021	Mittari	Tilanne 31.10.2021
Uusien digitaalisten palvelujen ja palvelukonseptien tuottaminen ja kehittäminen eri kohderyhmille	Ikäihmisille suunnatut 1) striimausten ja tallenteiden lukumäärä 2) latausten määrä (kpl)	Ikäihmisille suunnatut digitaaliset palvelut: 1) 2 2) 650
	Lapsille ja nuorille suunnatut 1) striimausten ja tallenteiden lukumäärä 2) latausten määrä (kpl)	Lapsille ja nuorille suunnatut digitaaliset palvelut: 1) 8 2) 369

■ Ei ole aloitettu ■ Kesken ■ Valmis

Koronavirusepidemian aiheuttamat merkittävät toiminnan muutokset tai muutostarpeet

Loppuvuodesta 2020 alkaneen tapahtumasulun vuoksi kaikki orkesterin kevätkauden konsertit esitettiin striimeinä ilman yleisöä. Livenä päästiin esiintymään ensimmäistä kertaa kesäkuun yleisötyökonserteissa. Striimatut konsertit ja niiden tallenteet tavoittivat keskimäärin 1 200 katsojaa per esitys. Kevätkaudella sisäisessä toiminnassa toteutettiin tiukkoja terveysturvallisuusjärjestelyjä, ja tämä aiheutti paljon muutoksia ohjelmistoihin. Orkesterissa ei ole todettu pandemian aikana yhtään tartuntaketjua.

Orkesterin kevätkauden tuotot muodostuivat konserttien radioinneista sekä Gramex-korvauksista. Kevätkauden kausilippujen myyntituotot siirtyivät syksylle, tai ne osittain palautettiin. Striimattujen konserttien ohjelmistojen tekijänoikeudet sekä varsinainen striimituotanto lisäsivät kuitenkin konserttikohtaisia kustannuksia. Niihin sekä menetettyjä lipputuloloja kattamaan saatiin OKM:n korona-avustusta. Syyskauden sarjalippumyynti käynnistyi syys-lokakuussa, mutta myynti oli vielä varovaista, noin 15 % normaalista.

Kansainväliset vierailijat saatiin Suomeen Rajavartiolaitoksen erityisryhmämenettelyn kautta sisärajavälivalvonnan ajanakin, ja koronajärjestelyistä johtuvia kustannuksia jaettiin vierailijoiden kanssa. Syyskaudesta alkaen rokotukset ovat helpottaneet vierailijoiden työskentelyä, ja orkesterin sisäisiä turvajärjestelyjä on asteittain alettu purkaa.

Orkesterin yleisötyötä voitiin alkuvuodesta toteuttaa rajoitetusti vain verkkosisältöinä fyysisten vierailijain ollessa kiellettyjä. Noin 30 yleisötyöesitystä jouduttiin perumaan kokonaan. Syyskaudella toteutetaan 20–30 yleisötyöesitystä.

Kaupunginorkesterin digitaaliset palvelut seurantajaksolla 1.1.–31.10.2021

Digitaalinen kulttuuripalvelu	Kappaletta	Katselu-/kuuntelumäärä
Videotallenteiden määrä	25	16972
Livestriimausten määrä	9	13421
Spotify, latausten määrä		443200
Yleisötyön e-sisällöt (ei julkinen)		1366

Tapahtuma- ja kulttuuripalvelut

Kulttuurin kärkitavoitteiden edistäminen

Tapahtuma- ja kulttuuripalvelut palvelivat alueellisesti ja fyysisesti siellä, missä on tapahtumataloja ja -tiloja, eli Tapiolassa, Leppävaarassa, Espoon keskuksessa ja Järvenperässä sekä lisäksi Espoonlahdessa ja paikkaan sitoutumattomasti internetissä Urban Espoo -alustalla.

Tapahtumatalojen toiminta ja myös ohjelmaprofiilit ovat keskenään erilaisia. Tällä tavalla pyritään varmistamaan tarjottujen palveluiden moninaisuus ja mielenkiintoisuus. Ammattimaisten sisältöjen lisäksi tapahtumatalot tekevät yhteistyötä taiteen perusopetuksen harrastajaryhmien kanssa, mikä omalta osaltaan lisää palvelurakenteen ja toimintakulttuurinkin moninaisuutta.

Tapahtuma- ja kulttuuripalveluiden kehittäminen yhdessä asukkaiden kanssa on tällä jaksolla keskittynyt erityisesti Lastenkulttuurikeskus Auroran sekä Espoonlahden tapahtumiin, joissa kummassakin on tehty aktiivista yhteistyötä sekä asiakkaiden että asukkaiden kanssa. Kesä x Kaupunki, ja muut yhteistuotannot, ovat myös lisänneet osallisuutta ja saavutettavuutta.

Kaikki Espoonlahden alueen tapahtumat olivat maksuttomia ja Kulttuurikeskuksen ulkoilmanäyttämö Amfilla järjestettiin elokuussa runsaasti maksutonta kulttuuritarjontaa, mm. konsertteja. Sellosalin aukiolla oli myös ilmaisohjelmaa elokuussa.

Kulttuurin säästöistä (TAKE) johtuen tapahtuma- ja kulttuuripalvelut on irtisanonut Karatalon vuokrasopimuksen Tilapalveluilta. Koska irtisanomisaika on 11 kuukautta, jatkuu toiminta Karatalossa tällä hetkellä Musiikkiopisto Juvenalian vetämänä, mutta yhteistyössä tapahtuma- ja kulttuuripalveluiden kanssa.

Karatalon hallinnoinnista luopumisen ennakoarvioinnin vaikutuksista on lautakunnan toiveiden mukaan pyydetty tarjous FCG:ltä.

Tapahtuma- ja kulttuuripalveluiden muu merkittävä toiminta ja kehittäminen

Syyskuusta alkaen palvelualueen johtajana on toiminut Espoon tapahtuma- ja kulttuuripäällikön sijaisuuteen valittu FT Mari Hatakka. Espoonlahden alueen kulttuurituottaja siirtyi toisaalle viransijaiseksi, ja hänelle etsitään sijaista parhaillaan.

Espoon kulttuurikeskuksessa epidemian vaikutukset ovat näkyneet edelleen toiminnan tapahtuma- ja kävijämäärissä. Tilaisuuksia on syksyn aikana jouduttu perumaan tai siirtämään.

Sellosalissa ehdittiin syyskuussa järjestää kaksi konserttia ns. lohkojärjestelyin. Loppukuu operoitiin 50 % kapasiteetilla, rajoitukset purettiin lokakuussa. Useat syksyille suunnitellut tapahtumat jouduttiin perumaan.

Aurorassa päiväkotijärjestelyjen ja kouluryhmien liikkuminen ja osallistuminen on ollut normaalia vähäisempää ja esityksiä on ollut vähemmän. Asiakkaiden saaminen vaatii myös enemmän markkinointia kuin aikaisemmin. Sisällöntuotannossa on kehitetty ja kokeiltu lasten aktiivista mukanaoloa.

WeeGeellä kävijöitä on edelleen vain puolet normaalista. Näyttelykeskuksessa tehdään muutostöitä Kyösti Kakkosen kokoelman esille saamiseksi (näyttely aukeaa

11/2022). Toisessa kerroksessa tyhjiään olevaan näyttelytilaan tehtiin remonti, ja uutta toimintaa suunnitellaan.

Kaupunkitapahtumat-tiimi koordinoi, markkinoi ja tuotti espooalaisten oman kaupunkijuhlan Espoo-päivän 28.8.2021. Tapahtumien ja kävijöiden määrät kasvoivat maltillisesti vuoden 2020 tasosta, ollen kuitenkin edelleen kaukana vuoden 2019 tasosta. Yleisöä kiinnostivat erityisesti Träskandan kartanopuiston konsertit ja Keran hallien tapahtumakokonaisuus.

Syyskuussa käynnistettiin Espoo 50 -vuotta kaupunkina vuonna 2022 projekti. Kaupungiksi tulon juhlaa vietetään vuonna 2022 ja vuoden operatiivinen vetovastuu on Kaupunkitapahtumat-tiimissä. Projektia varten on perustettu kaupunkitasoinen koordinaatioryhmä. Asukkaat, toimijat ja kumppanit kutsutaan mukaan vuoden viettoon. Vuosi näkyy kaupunkilaisille erityisesti vuoden vaihteessa 2021–2022 sekä kevään mittaan erilaisten tapahtumien ja tilaisuuksien yhteydessä.

Lokakuussa toteutettiin Reflektor-valotaidetapahtuma Keran halleille. Nelipäiväisessä tapahtumassa vieraili 20 000 kävijää.

Tapahtuma- ja kulttuuripalveluiden arjen johtamisen tavoitteet

Tavoite ja toiminta 2021	Mittari	Tilanne 31.10.2021	
Digitaalisten kulttuuri- ja tapahtumapalveluiden kohdentaminen senioreille ja lapsiperheille striimaten, podcasteina sekä omatoimisina reiteinä ja kierroksina (esim. Taidekävelyreitit verkosta).	Ikäihmisille suunnattujen 1) striimausten ja tallenteiden lukumäärä 2) latausten määrä (kpl) Lapsiperheille suunnattujen 1) striimausten ja tallenteiden lukumäärä 2) latausten määrä (kpl)	Ikäihmisille suunnatut digitaaliset palvelut: 1) 12 2) 2672 Lapsille ja nuorille suunnatut digitaaliset palvelut: 1) 39 2) 7585	
Palvelualueen yhteisen tapahtumamarkkinoinnin ja KulttuuriTapiolan viestinnän tavoitteet ja kärkiviesti määritellään vuosille 2021–2025 ja markkinointiviestinnän resurssit keskitetään ja organisoidaan asetettuja tavoitteita tukemaan. Tavoitteiden mittarit asetetaan tukemaan tavoitteiden toteuttamista.	Palvelualueetasoiset markkinointiviestinnän ja KulttuuriTapiolan kärjet on määritetty, mittarit asetettu ja toiminta organisoitu vuosille 2021–2025.	Kesken	

Koronavirusepidemian aiheuttamat merkittävät toiminnan muutokset tai muutostarpeet

Koronapandemian edellyttämistä rajoitustoimista johtuen tapahtumatalot olivat valtaosan vuodesta kiinni, joten tapahtumien ja kävijöiden määrä on ollut vähäinen.

Vaikka rajoitukset ovat nyt viimein poistuneet, yleisö ei ole palannut saleihin sankoin joukoin ja tulevaisuuden näkymät ovat epävarmat. Ensi vuoden keskeisin arjen johtamisen teema onkin asiakkaiden luottamuksen palauttaminen ja toiminnan täysimittainen käynnistäminen. Poikkeusaika on tarkoittanut myös taloudellisia haasteita ja jopa käyttötaloudesta tinkimistä.

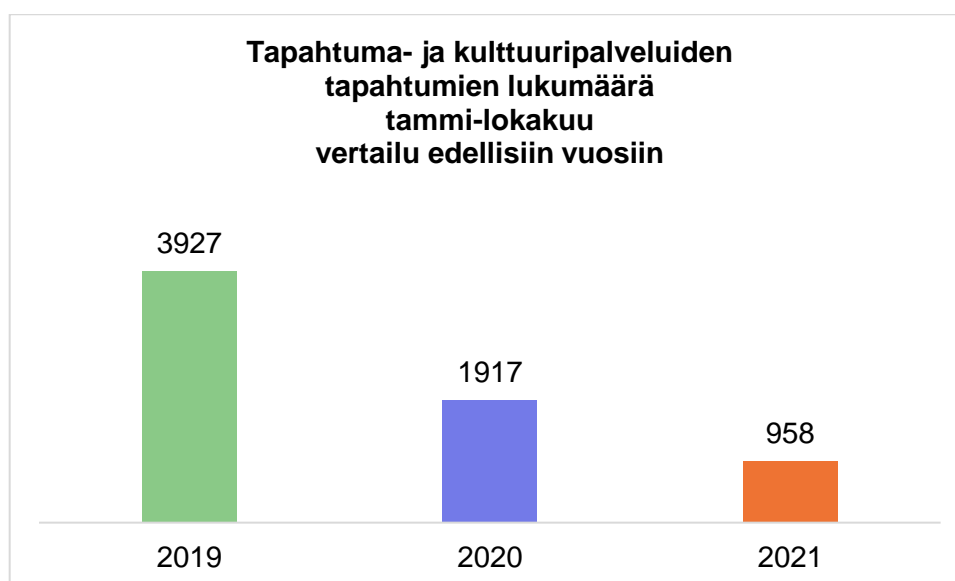
Pandemiasta johtuen palvelualue toteutti ammattimaista tapahtumatarjontaa ennen syyskuuta lähinnä saavutettavina digitaalisina palveluina, striimeina ja taltiointeina, joitain poikkeuksia lukuun ottamatta: Kerakollektiivin tapahtumat keväällä, Helsinki Pride -festivaaliin osallistuminen kesällä sekä kesätapahtumat ”Kesä X Kaupunki” toteutettiin fyysisinä tapahtumina.

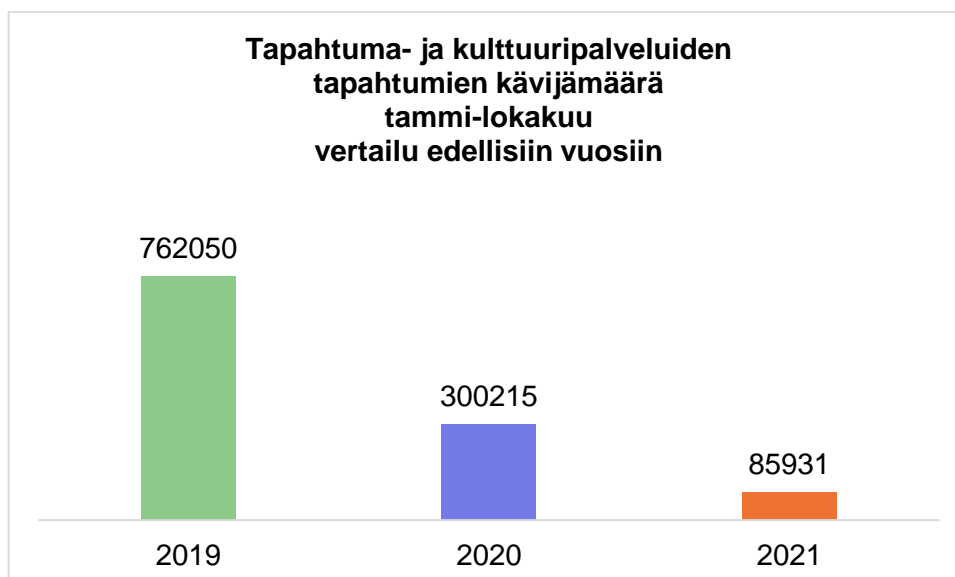
Myös Espoonlahden Puutarha & Paviljonki yhteisöpuutarha-projekti oli kaikille avoin fyysinen tapahtuma.

Digitaalisella puolella palvelutarjontaa täydennettiin kesällä myös pakopeleillä, joita kaupunkilaiset voivat pelata tällä hetkellä Karakalliossa, Kivenlahdessa, Matinkylässä ja Tapiolassa.

Pandemian johdosta koko tapahtuma- ja kulttuuripalveluiden toiminta on ollut poikkeuksellista. Poikkeusajan hedelmiä ovat kuitenkin tiivistynyt yhteistyö toimipisteiden ja tekniikan toimihenkilöiden kesken, sillä palvelualueella kehitettiin ripeästi uusia palveluita, kuten striimauksia. Osa tapahtuma- ja kulttuuripalveluiden henkilökunnasta työskenteli myös resurssipoolin tehtävissä.

Pandemian aikana on aloitettu palvelualueen palveluiden kehittäminen yhteistuotantojen muodossa ja tämän toiminnan jalkauttaminen on nyt käynnissä. Yhteistuotantojen suhteen kokemukset yksiköissä ja henkilöstön/tuottajien keskuudessa ovat olleet myönteisiä. Yhteiselle tekemiselle on tilausta ja tarvetta ja se koetaan toimivaksi.

Tapahtuma- ja kulttuuripalveluiden digitaaliset palvelut seurantajaksolla 1.1.–31.10.2021

Digitaalinen kulttuuripalvelu	Kappaletta	Katselu-/kuuntelumäärä
Videotallenteiden määrä	50	31031
Livestriimausten määrä	9	4679
Mobiilipalveluiden määrä	37	1397
Verkkonäyttelyiden määrä	7	3257
Omatoimitekeminen, tuotettujen sisältöjen määrä	484	-
Verkossa toteutettujen työpajojen määrä	14	491
Verkossa toteutettujen tapahtumien määrä	5	2271
Verkossa toteutettujen webinaarien määrä	3	70

Talous, netto

Kulttuurin nettobudjetoituja palvelualueita sitoo toimintakate.

Toimintatulojen arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Tuloja kertyy noin 0,4 milj. euroa vähemmän edellisvuoteen verrattuna. Ennusteessa on huomioitu tulojen jaksotukset vuodelle 2022.

Toimintamenojen osalta talousarvio alittuu noin 0,2 milj. euroa. Alitus johtuu koronan aiheuttaman poikkeustilanteen vaikutuksista toimintaan. Merkittävimmät vaikutukset ovat henkilöstökuluissa (asiantuntijapalkkioissa) ja työvoiman vuokrauksessa. Ennuste sisältää kaupungin resurssipooli siirrot Hyte-toimialalle noin 0,04 milj. euroa.

Tuloslaskelma							
Kulttuuri, netto 1000 EUR							
Tilinimi	TP 2020	Muutettu TA 2021	Ennuste 10/2021	Poikkeama Muutettu TA	Toteuma 10/2020	Toteuma 10/2021	Toteuma- % 2021
Myyntituotot, ulkoiset	28	10	18	8	22	16	164,7 %
Maksutuotot, ulkoiset	854	665	450	-215	753	424	63,7 %
Tuet ja avustukset, ulkoiset	100	0	154	154	223	194	
Vuokratuotot, ulkoiset	15	20	10	-10	11	10	48,8 %
Muut tuotot, ulkoiset	147	103	121	18	140	121	117,8 %
TOIMINTATULOT, ULKOISET	1 144	798	753	-45	1 149	765	95,9 %
Henkilöstökulut	-7 065	-7 782	-7 697	85	-5 923	-5 906	75,9 %
Palvelujen ostot, ulkoiset	-3 565	-3 579	-3 479	100	-2 437	-1 964	54,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulkoiset	-555	-573	-573	0	-331	-240	41,8 %
Vuokrat, ulkoiset	-47	-131	-81	50	-31	-52	39,9 %
Muut kulut, ulkoiset	-96	-114	-89	25	-71	-73	64,4 %
TOIMINTAMENOT, ULKOISET	-11 328	-12 180	-11 919	260	-8 793	-8 236	67,6 %
Toimintatulot, sisäiset	68	0	55	55	37	46	
Toimintamenot, sisäiset	-4 764	-5 045	-5 101	-55	-3 942	-4 203	83,3 %
Tulot yhteensä	1 212	798	808	10	1 186	812	101,7 %
Menot yhteensä	-16 091	-17 225	-17 020	205	-12 735	-12 439	72,2 %
TOIMINTAKATE	-14 879	-16 427	-16 212	215	-11 548	-11 627	70,8 %